Regionale Raadscommissie Noordkop (RRN)
Advies aan de gemeenteraden

Portefeuillehouder(s):	Mariska Woertman, Martin Scholten, Heleen Stoelinga-Souman, Kees Boelema Robertus
Steller/penvoerder:	Jelmer Cnossen – Regiocoördinator Klimaatadaptatie Kop van Noord-Holland
Datum overleg RRN:	29 oktober 2026
Datum B&W-besluit:	6 oktober 2026
Onderwerp:	Regionale Strategie Klimaatadaptatie Kop van Noord-Holland 2026-2031
Openbaarheid documenten:	Ja

Kern van het voorstel

De gevolgen van klimaatverandering zijn steeds duidelijker merkbaar en de daarmee gepaarde risico's overschrijden gemeentegrenzen. Daarom werken de Kopgemeenten samen met het waterschap, PWN en andere partijen om beter voorbereid te zijn op het toekomstige en veranderende klimaat. De Kop van Noord-Holland werkt toe naar het doel 'waterrobuust en klimaatbestendig in 2050'. Dit doel komt overeen met het doel van het landelijke Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie. De voorliggende strategie en uitvoeringsagenda geeft daar richting en invulling aan en volgt naar de voorgestelde 6-jaarlijkse beleidscyclus op de in 2020 vastgestelde strategie en uitvoeringsagenda.

Voorgesteld advies

De colleges van burgemeester en wethouders van Den Helder, Hollands Kroon, Schagen en Texel besluiten de gemeenteraden, via de Regionale Raadscommissie Noordkop, voor te stellen:
1. De Regionale Strategie Klimaatadaptatie Kop van Noord-Holland vast te stellen;
2. De jaarlijkse kosten van de uitvoeringsagenda voor de periode 2028-2031 ten laste te brengen van de vier deelnemende Kopgemeenten;
3. De jaarlijkse kosten over de gemeenten te verdelen op basis van het inwoneraantal, overeenkomstig de verdeelsleutel zoals opgenomen in de financiële paragraaf;
4. De hieruit voortvloeiende gemeentelijke bijdragen voor de jaren 2028-2031 te verwerken in de meerjarenbegrotingen van de deelnemende gemeenten.

De RRN adviseert

Vastgesteld in de vergadering van (….)

Griffier Voorzitter

Wettelijke grondslag

De Regionale Strategie Klimaatadaptatie Kop van Noord-Holland vloeit voort uit de ambities van het landelijke Deltaplan en -programma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA). Hierin hebben alle overheden in Nederland afgesproken om zich, samen met bedrijfsleven en inwoners, voor te bereiden op een veranderend klimaat.

Sinds 2017 werken de Kopgemeenten samen binnen de werkregio Samenwerking Klimaatadaptatie Noorderkwartier om de voortgang op Ruimtelijke Adaptatie te versnellen. In 2024 is daarvoor een samenwerkingsovereenkomst ondertekend en committeren de Kopgemeenten zich aan het gezamenlijk optrekken in de uitvoering van Ruimtelijke Adaptatie (klimaatadaptatie) middels het doorlopen van de voorgestelde 6-jarige DPRA-cyclus. In 2020 is deze cyclus voor het eerst doorlopen door de Kopgemeenten, in 2026 is deze voor de tweede keer doorlopen. De bijgevoegde Klimaatstresstest, Regionale Strategie en Regionale Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie zijn daarvan het resultaat.

Beoogd bestuurlijk/maatschappelijk doel/effect

De voorliggende documenten en adviezen zijn opgesteld voor en door de vier gemeenten in de Kop van Noord-Holland (Den Helder, Schagen, Hollands Kroon en Texel). De uitvoering ervan dient het doel van het aanpassen van de fysieke leefomgeving en gedrag van de inwoners van de Kop van Noord-Holland om weerbaar te zijn tegen de (negatieve) effecten van klimaatverandering. Hierbij beogen we een veilige- en gezonde leefomgeving te behouden en creëren waar het prettig is te wonen, werken en verblijven ondanks het veranderende klimaat.

Motivering

1.1 De Regionale Strategie Klimaatadaptatie en de acties die daaruit voortkomen dragen bij aan het behalen van regionale opgaven.

Deze strategie gaat over een leefbare fysieke leefomgeving en over sociale kwetsbaarheid en weerbaarheid met het oog op klimaatverandering. Daarmee draagt het bij aan doelen vanuit:

- het Nationaal Programma Vitale Regio's (Elke Regio Telt) (veiligheid, gezondheid, brede regionale vitaliteit en toekomstbestendigheid);
- de Regiovisie Sociaal Domein 2024-2029 (leefbaarheid, gezondheid, preventie, participatie en samenwerking);
- de agenda Samen op Kop 2026-2029, waarvan klimaatadaptatie integraal onderdeel is (verbinding met woningbouw en een gelijk speelveld (normen en regelgeving), economie, landbouw en een aantrekkelijke woonomgeving).

1.2 Om de lange termijndoelstellingen te halen is nu actie nodig.

Al op de korte termijn is en blijft actie nodig. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de clusterbuien van juni 2021, de extreem natte winter van 2024, de droge jaren 2018 en 2022 en het feit dat de zomer van 2026 de warmste gemeten zomer ooit is met een droogte die het neerslagtekort van 1976 heeft overtroffen.

Om resultaten op de lange termijn te behalen is het nodig dat acties blijven doorgaan en de ingezette richting (met de vorige/huidige Regionale Strategie Klimaatadaptatie) wordt voortgezet. Dit voorkomt bovendien dat maatschappelijke kosten te veel vooruit worden geschoven of te laat wordt ingegrepen. Ook behouden we zo de voortgang die is ingezet. Ook onderwerpen als bewustwording en weerbaarheid vragen constante aandacht.

1.3 We dragen samen met maatschappelijk partners bij aan de weerbaarheid van de samenleving in de Kop van Noord-Holland.

Onderdeel van deze Regionale Strategie is om maatschappelijke partijen, zoals woningcorporaties, onderwijs- en zorginstellingen en de netbeheerder, op een regionale schaal actief te betrekken bij of te stimuleren tot het nemen van klimaatadaptieve maatregelen. Samenwerking met deze partijen op regionale schaal is een randvoorwaarde voor een klimaatbestendige leefomgeving en een weerbare samenleving.

1.4 Op bovenregionaal niveau is afgesproken dat er regionaal klimaatadaptatiebeleid wordt gemaakt.

In de Samenwerkingsovereenkomst Klimaatadaptatie Noorderkwartier is overeengekomen dat het Noorderkwartier (Noord-Holland boven het Noordzeekanaalgebied) is ingedeeld in deelregio's, waaronder de Kop van Noord-Holland. Afgesproken is dat elke deelregio een regionale klimaatadaptatiestrategie ontwikkelt volgens de systematiek van het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie.

2.1 De kosten voor klimaatadaptatie voor 2028-2031 zijn niet verwerkt in de begroting voor de regio.

De begroting van de samenwerkingsagenda Samen op Kop 2026-2029 biedt op dit moment geen ruimte voor de voorgestelde jaarlijkse kosten voor de uitvoering van deze Regionale Strategie.

3.1 Het is gebruikelijk om kosten voor regionaal beleid te verdelen op basis van inwoneraantal.

Dit argument behoeft geen toelichting.

Alternatieven (inclusief argumenten)

1.1 *Als alternatief voor de Regionale Strategie kan gekozen worden om niet regionaal samen te werken op het gebied van klimaatadaptatie.*

Een alternatief voor regionale beleidsvorming is het voortzetten van de huidige gemeentelijke inzet op lokaal klimaatadaptatiebeleid. Daarmee kunnen gemeenten lokaal blijven inspelen op eigen behoeften en prioriteiten. De regionale aanpak is echter gekozen omdat veel klimaatvraagstukken gemeentegrenzen overschrijden en gezamenlijke afstemming kan bijdragen aan een effectievere uitvoering, kennisuitwisseling en een grotere bestuurlijke slagkracht. Hierdoor wordt lokaal maatwerk gecombineerd met de voordelen van regionale samenwerking.

Lokaal maatwerk

Lokaal maatwerk is binnen dit voorstel niet van toepassing.

Gevolgen algemene middelen en begroting

De kosten voor de uitvoering in 2027 kunnen worden gedekt uit de beschikbare middelen voor klimaatadaptatie binnen de regionale agenda Samen op Kop 2026-2029. Hierdoor leidt de uitvoering in 2027 niet tot een aanvullende financiële bijdrage van de deelnemende gemeenten.

Vanaf 2028 komen de jaarlijkse kosten van de uitvoeringsagenda voor rekening van de vier deelnemende Kopgemeenten. Voorgesteld wordt deze kosten over de gemeenten te verdelen naar rato van het inwoneraantal, op basis van de peildatum 1 januari 2026.
Dekking: €96.000 vanuit algemene regionale middelen
Toelichting: Voor 2027 worden de kosten gedekt uit de beschikbare middelen uit de reeds begrote regionale agenda Samen op Kop 2026-2029. Voor de jaren 2028-2031 wordt de individuele gemeenteraden gevraagd om de middelen te reserveren in de begrotingen.

Communicatie
Op basis van het regionale raadsadvies neemt iedere gemeenteraad een besluit over de voorliggende stukken. Het vaststellen van de strategie wordt vervolgens lokaal gecommuniceerd met relevante lokale en regionale partijen, waaronder lokale media.

Achtergrondcontext
In 2021 is de eerste Strategie Klimaatadaptatie Noordkop 2021 – 2026 vastgesteld. De voorliggende documenten zijn een herijking daarop.

Bijlagen
1. Regionale Strategie Klimaatadaptatie Kop van Noord-Holland 2e DPRA Cyclus 2026-2031 2. Regionale Uitvoeringsagenda Kop van Noord-Holland 2e DPRA Cyclus 2026-2031 3. Actualisatie Klimaatstresstest Kop van Noord-Holland 2e